

Plakanje sa aspekta islama

<"xml encoding="UTF-8?">

(Suze uzvišenih ciljeva (kerbelske suze

Hvala Allaha Gospodaru svjetova i neka su posebni blagoslovi na
Poslanika, njegovu čistu porodicu!

Sebe ne vidim dostojnim da govorim o događajima na Kerbeli, ali
budući da je Imam Sadik tražio od ljudi da njemu samom govore o
Ašuri, a on bi sjedio i slušao, sebi sam dozvolio da vam se obratim
sa nekoliko riječi.

Islam ima za cilj da uskladi dvije dimenzije čovjekova života. Drugim riječima, musliman ako
želi biti istinski musliman treba ispuniti ovu zadaću islama: treba uskladiti između svoga srca i
razuma, Ovoga svijet i Onoga svijeta. Ukoliko musliman ne bude uskladio glavne smjernice
svog svjetonazora, shvatanja života, shvatanja Univerzuma, ukoliko ne ugradi u svoju svijest
prisustvo Boga, svjesnost Božijeg upravljanja Univerzumom i harmoniju koja njome vlada, neće
ispuniti svrhu i konačni cilj stvaranja i dolaska čovjeka na Ovaj svijet, tj. ukoliko ne dođe do
osvjedočenog imana nema koristi od mnoštva memorisanih suhih informacija.

Istinska vjera je upravo onaj put koji je u potpunosti usklađen sa čovjekovim fitretom, odnosno
po onome čemu je Allah stvorio čovjeka. Istinita vjera je ona koja poziva čovjeka da pokuša sve
svoje unutarnje sposobnosti, srazmjerno važnosti svake sposobnosti, da postepeno dovede u
aktivno stanje i tek nakon toga, ako uspije u tome, on se približava Bogu.

Postoji veliki broj hadisa koji imaju sljedeću poruku: Nije od nas čovjek koji je ostavio svoj
Ahiret zbog dunjaluka, niti je od nas onaj koji je ostavio ovdašnji život zbog Onoga svijeta.

Istinska vjera kaže da čovjek treba uložiti napor da uskladi sve svoje dimenzije i polako ih
usavršava i razvija. Čovjek ne smije zanemariti ništa od onoga što mu je Bog dao od
mogućnosti i sposobnosti. Bog nam je dao oči, i zato ne smijemo zanemariti tu blagodat i reći
ja ih neću koristiti, živjet ću žmireći. Koliko li je samo ovakav stav neispravan! Ali isto tako ne
smijemo ni koristiti oči gledajući svašta i svukuda.

Uši, u istoj mjeri koliko nije pametno da ih začepiš i ne čuješ ništa, nije pametno da ih pustiš da

čuju sve, da slušaju sve što dopire do njih. Ljudska zadaća je ta da ima svjesnu kontrolu nad svim svojim sposobnostima, i da upotrebljava oči, uši itd., u onoj mjeri koja koristi glavnom cilju. Isto slučaj je kada su u pitanju i duhovni aspekti čovjeka.

Sukladno predajama mi stalno trebamo sebe procjenjivati, stalno trebamo svoditi obračun sa sobom. Naravno, u tome trebamo biti realni. Kao što vidimo svoje pozitivne strane isto tako trebamo vidjeti i svoje negativne strane. Ako se zanemare negativne strane to čovjeka odvodi u oholost do šejtanskog stanja. Također, ukoliko se zaborave pozitivne strane to odvodi u poniženje i neće se ništa postići. Skromnost je srednji put.

Od davnina velika ulema u svojim knjigama pokušava objasniti šta je srednji put i nalaže da se čvrsto držimo sredine, ne skretati ni desno ni lijevo. To je put sreće. Upravo zbog toga i trebamo obavljati namaz najmanje pet puta dnevno. Na prva dva rekjata obavezno trebamo učuti suru Fatihu i pri tome učiti i slušati riječ objave: "Uputi nas na Pravi put."

Pravi put – koji je to put? Pravi put je, kakao se kaže u predajama, uži od dlake, oštrije od sablje.

Držati se takvoga puta stalno nije nimalao lahko. Pravi put znači očuvati sredinu u svemu. Zbog toga trebamo najmanje pet puta dnevno poslušati što nam Bog kaže i to treba biti naša stalna briga. Ukoliko čovjek bude uspio napraviti takav sklad on se sigurno kreće prema Bogu.

Međutim, čovjek zapada u neka stanja koja ne možemo tako lahko usmjeravati i kontrolisati kao svoje svakodnevne aktivnost, ali budući da mogu biti kontrolisana za njih su ustanovljeni propisi, naredbe i zabrane. To su stanja koja mi više smatramo da su van naše kontrole, kao što je voljeti, mrziti, biti hrabar, kukavica itd. Kakav stav zauzeti po ovom pitanju? Zar je u našim rukama da možemo propisati i narediti da treba nešto voljeti ili sa druge strane da nešto mrzimo. Ali i pored toga postoje propisi i naredbe za ta stanja. Jedno od tih stanja je zasigurno i plač. Plač je čudno stanje čovjekovo. Sigurno je da postoje različite vrste plača, kao i različite vrsta smijeha.

Da li je plač ljudska aktivnost koja je u čovjekovoj kontroli i sukladno tome da se od njega traži da plače ili ne plače. Ako plač nije u čovjekovoj kontroli, sigurno da ne može biti ni predmetom naredbe ili zabrane.

Plač je sigurno u nekim slučajevima pasivno stanje, psihičko stanje čovjeka koje se ispoljava u obliku plača. Najčešće, to je pokazatelj velike tuge, ali ne i uvijek, može biti i pokazatelj sreće, jer kad nekog velika radost savlada on zapadne u plač.

Da li to može biti predmetom zabrane ili naredbe? Za jedan oblik plača možemo reći da ne može biti, jer je to sasvim prirodno izražavanje osjećaja. Ako je to u potpunosti u skladu sa našom prirodom, da li možemo to zabraniti? Reći da je haram? Naravno da ne možemo zabraniti kao i mnoga druga naša stanja. Jedino što možemo jeste da ga usmjerimo i

ograničimo.

Kada je preselio Ibrahim sin Allahova Poslanika, s.a.v.a., prenosioci kažu da je on toliko plakao da su se neki iznenadili i rekli: "O Allahov Poslaniče, vi ste nama zabranili da plaćemo!" Allahov Poslanik, s.a.v.a., reče (parafrazirano): Srce izražava takvo osjećanje, i ono se ispoljava u obliku plača, suza teku iz očiju, ali ne zbog protivljenja Allahovoj odredbi, a da je tako to je zabranjeno. Ja se predajem Njemu, On je Gospodar, On je ovo odredio i ja sam zadovoljan i ja Njega volim. Moje srce je bolom ispunjeno i zbog toga iz mojih očiju suze teku. Ovakva vrsta plača nije ono što sam ja vama zabranio, ovo je je milost, a tko nema milosti nikad neće dobiti milost, ko se ne može smilovati neće ni on biti predmetom Božije milosti.

U islamu je dozvoljeno plakati i to možda izgleda čudno na prvi pogled. Sigurno je da ljudi zbog različitih stvari plaču. Ako pitanje dozvoljenosti plakanja sagledamo u svim okolnostima gdje se ono javlja uvidjet ćemo da se na zabrani plakanja insistira samo u jednom slučaju. Niko ne pita ako izgubimo svoje imanje da li je dozvoljeno plakati ili nije. To se podrazumjeva da je dozvoljeno. Niko ne raspravlja da li je dozvoljeno plakati pri rastanku sa prijateljem ili pri susretu sa majkom nakon dugo vremena. Ovo pitanje predstavlja problem samo u jednom slučaju i to ako neko umre, preseli na Ahiret, pogine na Allahovom putu! Da li je plač zabranjen u ovim situacijama ili ne? Ovom prilikom nećemo otvarati historijske gorke stranice ove teme i kako se formiralo mišljenje zabrane plakanja u ovim situacijama. Međutim, ono što zasigurno znamo jeste da ono što proizilazi iz ljudske prirode ne može biti zabranjeno.

Plač nekad ima druge oblike, značenja i smisao. Plač može imati pozadinu uzvišene poruke, toliko uzvišene da se uopće ne može raspravljati da li je dozvoljeno ili nije, šta više to se i traži. Muhamed ibn Ali ibn Husejn Es-Saduk u svojoj cjenjenoj knjizi Men la jehzeruu fahih prenosi hadis: Nakon bitke na Uhudu Allahov Poslanik, s.a.v.a., se vratio u Medinu. Pri ulasku u grad čuo je plač iz kuća poginulih na Uhudu. Poslanik tom prilikom nije zabranio plač, niti se bojao da bi to moglo ostaviti negativne posljedice na njih. Jedino što je uradio jeste to da je plaču dao ispravan smjer. Tom prilikom izgovorio je rečenicu koja kroz stoljeća odzvanja do današnjih dana: "Čujem da svi plaču, ali moj amidža Hamza, predvodnik šehida, nema nikog ko bi za njim plakao." Poslanik ne samo da nije zabranio plač, već je pozvao ljude, ako žele plakati neka ne čine od toga privatnu stvar, neka plaču za uzvišene ciljeve skupine muslimana.

Poslanik je ovim svojim istupom dao plaču potpuno novi smjer. On ga u ovom smislu nije zabranio, šta više potakao je ljude na ovakvu vrsta plača.

Priča o Jakubu i Jusufu, mir s njima, je od najslađih priča u Kur'anu. Budući da vjerujemo u to da je Jakub, a.s., bio vjerovjesnik, a znamo da je Allahov vjerovjesnik Allahov odabranik, bez ikakve dvojbe Allah za Svoga izaslanika neće odabrati svakoga. To su posebni ljudi, uzvišeni

:ljudi koji su Allahu potpuno predani. Časni Kur'an prenosi riječi Jakuba

وَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا أَسَفَى عَلَى يُوسُفَ وَابْيَضَّتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيمٌ

I okrenu se od njih i reče: 'O Jusufe, tugo moja!' – a oči su mu bile pobjeljele od jada, bio je“
vrlo potišten.” (Jusuf, 84)

Jakub, a.s., kada je čuo da je i drugi i treći sin izgubljen, Benjamin koji je optužen za krađu u Egiptu kao i njegov stariji brat koji je također ostao pritvoren zajedno sa njime, opet se otvorila njegova rana od Jusufa. Veoma je važno zapaziti da hazreti Jakub u ovakvoj situaciji ne :spominje Benamina niti onog drugog što je s njim ostao, već kaže

وَقَالَ يَا أَسَفَى عَلَى يُوسُفَ وَابْيَضَّتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ

O Jusufe, tugo moja!' – a oči su mu bile pobjeljele od jada.”“

:Tako je žestoko plakao da je izgubio vid. Sinovi suočeni sa ovakvim njegovim stanjem rekoše

قَالُوا تَاللَّهِ تَفْتَأُ تَذْكُرُ يُوسُفَ

„(Tako nam Allah ti stalno spominješ Jusufa (nakon godina i godina ti stalno spominješ njega“

حَتَّى تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ

da ćeš teško oboljeti ili umrijeti od tuge.” (Jusuf, 85)

:Međutim, Jakub na njihove riječi samo reče

قَالَ إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ

Ja tugu svoju i jad svoj pred Allaha iznosim, a od Allaha znam ono što vi ne znate' – reče on.”“

Pregledajte čitavu suru Jusuf, da li ćete igdje naći da je Uzvišeni Allah negativno okarakterisao ovaj plač. Sigurno nećete naći, šta više ovaj plač je prihvaćen od Allaha, dž.š.. Ako vjerujemo da je Jakub, a.s., Allahov vjerovjesnik, onda ne možemo prihvatiti da su to samo lične emocije za njegova sina. Zar onih ostalih jedanaest nisu bili njegovi sinovi?! U predhodnom kur'anskom kazivanju hazreti Jakub je izgubio dvojicu svojih sinova, ali i pored toga on ne plače za njima, već gubi vid zbog Jusufa! Ne, ovaj plač nije običan plač. Ove suze nisu lične emocije za izgubljenim sinom. Kur'an prenosi obraćanje sinova njegovih njemu, koje na jedan način predstavlja njihovu brigu i kritiku: Ti ćeš umrijeti ako ovako nastaviš, a Jakub, a.s., na to odgovara: Vi ne razumijete zašto ja plačem i zato ja Allahu iznosim svoju tugu. Vi mislite da ja plačem za Jusufom zato što je on moj sin, ali to je potpuno netačno. Ako je Jusuf moj sin i Benjamin je moj sin.

Jusuf, a.s., je Allahov odabranik i toliko ima uzvišen položaj kod Njega da Jakub, a.s., jednostavno ne može njega izjednačiti sa ostalom mu braćom koji su uradili ono što su uradili.

Jakub, a.s., kako vjerovjesnik to dobro zna. Za ovakav plač koji ima uzvišeni cilj i svrhu ne može se reći da je zabranjen. Jakub, a.s., od Palestine do Egipta čuje miris Jusufa, a.s. To je ona veza zbog koje Jakub, a.s., toliko plače da i vid gubi. To je nebeska veza, ona veza kada košulja Jusufova dođe do Jakuba on dobiva vid nazad. Ovo sigurno nije ovozemaljska veza oca i sina.

Zato Jakub, a.s., kaže: Ja od Allaha znam nešto što vi ne znate, ne možete razumjeti ni shvatiti, pa me optužujete da ću poluditi, možete pričati što želite.

U nastavku ću se samo kratko osvrnuti na nekoliko predaja o plaču u školi Ehli-bejta vezano za :Imama Husejna

Zapisano je za Imama Sedžada koji je sam bio učesnik Kerbele, da četrdeset godina nakon .1 ovog nemilog događaja niti jedanput nije sjeo za sofru ili bio u prilici da nešto popije, a da nije rekao: "Kako da jedem kad su ubili sina Poslanikova gladnog, kako da pijem vodu kad su ubili ".sina Poslanikova žednog

Imam Rida je rekao: "Kome dan Ašure bude dan tuge, žalosti i plača, Allah će učiniti da .2 ".Sudnji dan njemu bude dan radosti i sreće

”.Imam Rida je rekao: “Zaista će plač za Husejnom brisati velike grijeha .3

Imam Rida je rekao: “Kada bi moj otac dočekao mjesec muharema nije viđeno da se smije, .4
”.stanje tuge bi ga savladalo sve do desetog dana, a deseti dan je bio dan velike žalosti

Imam Sadik je rekao: “Kome na spomen događaja Kerbele i ime Imama Husejna potekne .5
suza iz njegova oka, pa makar i koliko krilo muhe, njegova nagrada bit će kod Allaha, a Allah se
”.neće zadovoljit za njega osim Džennetom

Imam Bakir je rekao: “Kome od vjernika potekne suza iz njegovih očiju po licu zbog ubistva .6
”.Imama Husejna, Allah će za njega spremi boravište u Džennetu

Imam Sadik je rekao: “Ko bude spomenuo Imama Husejna i suza potekne po njegovim .7
”.obrazima Allah će zabraniti njemu Vatru

Svjedoci smo u historiji da su Imami tražili od ljudi sa pjesničkim i govorničkim sposobnostima
da recituju i pišu pjesme koje će poticati plač kod ljudi. Da bi do sada izloženo bolje pojasnio u
nastavku ću navesti još jedan primjer iz islama.

Obred hadždža je nešto s čime smo svi uglavnom upoznati. Znamo koliko je duhovni značaj
hadždža, da je to jedan od najvećih oblika ibadeta i iskazivanja pokornosti Uvišenom Allahu.
Međutim, ovom prilikom želi ukazati na činjenicu da je cijeli obred hadža ponavljanje određenih
radnji tri Allahova roba, drugim riječima, hadždž je oponašanje Ibrahima, a.s., Ismaila, a.s. i
hazreti Hadžere.

Šta možemo zaključiti iz ovoga?

Uzvišeni Allah nije pravio za sebe nikakvu privatnost. Ničim nije povukao crvenu crtu iza koje
niko nema pristupa, ili kako se u jednoj predaji kaže: “Robovanje je nešto u čijoj srži je
gospodarenje.” Ova predaja i jeste malo teška i složena, ali pogledajmo primjer Ibrahima, a.s.,
koji je toliko napredovao i približio se Allahu da nikog više nije vidio u životu osim Allaha, dž.š.
Mi danas ne možemo ni zamisliti Meku iz vremena Ibrahima, a.s., kada u njoj ništa nije bilo, ni
vode, ni staništa, potpuno suho područje bez života, opokoljeno visokim brdima. Možemo li
zamisliti da svoju ženu odvedemo na takvo mjesto i ostavimo je samu. Ovdje se sigurno

nameće pitanje smisla i svrha svega toga. Međutim, Ibrahim, a.s., zato što mu je On rekao odvedi ženu i ostavi, on se potpuno povinovao Njegovoj želji. Ispunio je Njegovu naredbu bez da je pokazao i najmanje protivljenje i negodovanje u tome. Hazeti Ibrahim nije razmišljao da li

će oni umrijeti ili ne. Ako On to želio to je Njegova volja. On je rekao i ja sam zadovoljan Njegovom odredbom. Ako neko dođe do stepena da se u potpunosti preda, da ne vidi ništa osim Allaha, a sebe zaboravi, što god da gleda vidi svoga Gospodara. U tom slučaju Allahovo robovalje i Allahov ibadet je istovremeno i poštivanje Ibrahima, a.s. Hadždž znači to, i na način kako je to činio Ibrahim. Ibrahim u znak tuge zbog preseljenja svoje supruge tavafi oko Kabe.

Danas je to za nas tavaf, oblik ibadeta bez kojeg hadždž nije ispravan. Ako se rob uzdigne visoko i dosegne bliskost Allahovu onda je i poštivanje prema Ibrahimu, a.s., predstavlja robovanje Uzvišenome Bogu. Tu nema razlike. Hazreti Hadžera je sedam puta trčala između Safe i Merve tražeći vodu. Možda je bila uplašena zbog smrti koja prijetila njenom djetetu, ali zato što je to sve činila u ime Allaha i predanosti Njemu to je danas ibadet bez kojeg nema

Hadždža niti Umre.

Svi obredi Hadždža predstavljaju ponavljanje istih radnji. Iz rečenog se može zaključiti da se rob može toliko uzdignuti u svom robovanju Gospodaru da iskazivanje poštivanja njemu istovremeno predstavlja ibadet Allahu, dž.š.

Uzimajući u obzir do sada rečeno pogledajmo na Krebelu. Kada je u pitanju robovanje Gospodaru ne trebamo razlikovati one koji su bili poslanici i oni koji nisu bili to. U časnome Kur'an vidimo isti princip kada je Zekerija kao poslanik naučio veliku lekciju od hazreti Merjem kako da čini dovu za potomstvo. Uvijek kada bi Zekerija dolazio kod Merjem nalazio bi hranu kod nje. Na pitanje odakle joj sva ta hrana, koja po predajama čak nije bila tog područja ni ".vremenske dobi, ona je odgovorila: "Od Allaha

كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا قَالَ يَا مَرْيَمُ أَنَّى لَكِ هَذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ

Kad god bi joj Zekerija u hram ušao, kod nje bi hrane našao. 'Odakle ti ovo, o Merjema?' – on" bi upitao, a ona bi odgovorila: 'Od Allaha, Allah onoga koga hoće opskrbljuje bez muke.'" (Ali Imran, 37)

Također moguće je da neko nije poslanik, a da je na uzvišenom mjestu, kao što se i vidi iz kur'anskog kazivanja o Hidru i Musau, a.s. Znamo kako je uzvišeno mjesto imao Musa, a.s., :kada Sam Allah, dž.š, u Kur'anu kaže za njega

Ja sam te za Sebe izabrao." (Ta-Ha, 41)"

Ali i pored toga vidimo u suri Kahf kako Musa, a.s., ne može pratiti hazreti Hidra.

Hadžera je trčala sedam puta tražeći vodu za svog Ismaila i na kraju ju dobila. Imam Husejn traži vodu za svog sina Ali Asgara, bebu od šest mjeseci, ali nisu mu udovoljili molbi. Ne samo da mu nisu dali vode već su šestomjesečnu bebu pogodili strijelom u grlo. Imam Husejn držeći u naručju svoga nevina sina šakama kupi njegovu krv.

Predanost Allahu to je nešto posebno. U suri Bekare između Allaha i meleka vodi se razgovor o prvom stvaranju čovjeka. Meleci, kao što nam je svima poznato, u tom razgovoru govore da će čovjek za Zemlji praviti nered i proljevati krv. Uzvišeni to nije negirao, ali je rekao da ima i druga strana cijele priče zbog koje je On ponosan. Postoje ljudi zbog kojih vi meleci trebate pasti na sedždu njima.

Događaj na Kerbeli je jedinstveni prizor na koji se Allah može ponositi sa čovjekom, a to je predanost, pokornost i požrtvovanost Uzvišenom Allahu. Ibrahim je doveo svoju porodicu i ostavio ju je u dolini. Tamo nije bilo vode ni hrane, ali nije bili ni pretnje i opasnosti. Imam Husejn je svoju porodicu stavio pred takvog nečovječnog neprijatelja gorih od vukova. Doveo ju je na Kerbelu jer je On tako želi i zato što predanost Allahu to iziskuje. Oni koji su mudrovali govorili su mu: "O sine Poslanikov, zašto djecu vodiš sa sobom?" On bi na to odgovarao: "Allah je tako htio i ja ću Ga poslušati."

Ibrahimu, a.s., je bilo teško zaklati svoga sina, jer vidimo da sam Ismaila, a.s., tražio od oca da izvrši ono što mu je naređeno.

Imam Husejn svoga sina Ali Ekbera sam šalje u poprište borbe i sigurne smrti, kao i Kasima sina Imama Hasana, svog brata Abbasa, svoje sestrice, i trojcu preostale svoje braće. Sam je donosio tijela poginulih sa mejdana borbe ka šatorima.

Ovaj čin predstavlja uzvišenost. Ovo je razlog uzvišenog, prosvjetljenog i posvećenog plača.

Plać bez svrhe i pozadine je uzaludan. Ako pokušamo na trenutak oživjeti ono što je Imam Husejn doživio, onda ćemo sigurno posvećeno plakati.

Imam Mehdi kaže: "O dedo moj, ako ja tad nisam bio tamo da te branim, ako nisam bio tamo da te pomognem, znaj da ja i ujutro i navečer plačem zbog tebe, ali plačem krv umjesto suza.

.Imam Mehdi zna što znači plakati za Imamom Husejnom kada ovo govori